

2025

POLITICAL SCIENCE

(Honours Elective)

Paper : POL-HE-6016

(Human Rights in India)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Answer the following as directed : $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশান্বয়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) Cite an example from the Vedas which reflects the existence of Human Rights during that period.

বেদৰ পৰা এটা উদাহৰণ দিয়া, যিটোৱে সেই সময়ত মানৱ অধিকাৰৰ অস্তিত্বক প্ৰতিফলিত কৰে।

(b) Which Article of the Constitution of India abolishes untouchability?

ভাৰতৰ সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদে অস্পৰ্শ্যতাৰ বিলোপসাধন কৰিছে ?

(2)

(c) When was the National Commission for Women established?

‘বন্ধুত্ব মহিলা আয়োগ’ কেতিয়া গঠন কৰা হৈছিল ?

(d) What is the tenure of the office of a member of the National Human Rights Commission of India?

ভাৰতৰ বন্ধুত্ব মানৰ অধিকাৰ আয়োগৰ সদস্যৰ কাৰ্য্যকাল কিমান ?

(e) What is the full form of NSCN?

NSCN-ৰ সম্পূৰ্ণ কপটো কি ?

(f) Assam Human Rights Commission was constituted in the year

অসম মানৰ অধিকাৰ আয়োগ গঠন কৰা হৈছিল

(i) 1994

১৯৯৪ চনত

(ii) 1995

১৯৯৫ চনত

(iii) 1996

১৯৯৬ চনত

(iv) 1998

১৯৯৮ চনত

(Choose the correct option)

(শুল্ক বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

A25/588

(Continued)

(g) In which year was the Narmada Water Disputes Tribunal constituted?

নৰ্মদা জল-বিবাদ ন্যায়াধিকৰণ কোন চনত গঠন কৰা হৈছিল ?

(h) Mention one religious minority group in India.

ভাৰতৰ এটা ধৰ্মীয় সংখ্যালঘু গোট উল্লেখ কৰা ।

(i) Sunderlal Bahuguna was a leader of the Chipko Movement.

(Write Yes or No)

সুন্দৰলাল বহুশুণা চিপকো আন্দোলনৰ এজন নেতা আছিল ।

(হয় বা নহয় লিখা)

(j) Which Article of the Indian Constitution prohibits the employment of any child below 14 years of age in any factory or mine?

ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদে ১৪ বছৰৰ তলৰ মি কোনো শিশুকে কাৰখনা অথবা খনিত নিয়োগ কৰাটো নিষিদ্ধ কৰিছে ?

A25/588

(Turn Over)

(4)

2. Answer the following questions : $2 \times 5 = 10$

তলত দিয়া প্রশ্নবোর উত্তর দিয়া :

(a) Why are the Fundamental Duties important for a citizen of India? Give two reasons.

ভাৰতৰ নাগৰিক এজনৰ বাবে মৌলিক কৰ্ত্তব্যসমূহ কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ? দুটা কাৰণ দিয়া।

(b) Mention two provisions of the Protection of Human Rights Act, 1993.

মানৰ অধিকাৰ সুৰক্ষা আইন, ১৯৯৩-ৰ দুটা ব্যৱস্থা উল্লেখ কৰা।

(c) Write two functions of the National Commission for Minorities.

'বাণিজ্য সংখ্যালঘু আয়োগ'ৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

(d) Suggest two measures for eradication of terrorism in North-East India.

উত্তৰ-পূৰ্ব ভাৰতৰ সন্ত্রাসবাদ নিৰ্মূল কৰিবলৈ দুটা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।

(e) Who are considered to be the indigenous people in India?

ভাৰতৰ্বৰ্ত কাক খিলঞ্জীয়া অধিবাসী হিচাপে গণ্য কৰা হয়?

A25/588

(Continued)

(5)

3. Write short notes on any four from the following :

$5 \times 4 = 20$

তলত দিয়াবোৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত দুটা টোকন দিবা :

(a) National Commission for Scheduled Tribes

বাণিজ্য অনুসূচিত জনজাতি আয়োগ

(b) Narmada Bachao Movement

নৰ্মদা বচাও আন্দোলন

(c) National Commission for Women

বাণিজ্য মহিলা আয়োগ

(d) Rights of Indigenous People

খিলঞ্জীয়া লোকৰ অধিকাৰ

(e) The Convention on the Rights of the Child, 1989

শিশুৰ অধিকাৰৰ আচাৰবিধি, ১৯৮৯

(f) Terrorist activities and violation of Human Rights in North-East India

উত্তৰ-পূৰ্ব ভাৰতত সন্ত্রাসবাদী কাৰ্য্যকলাপ আৰু মানৰ অধিকাৰৰ উলংঘন

(Turn Over)

A25/588

(6)

4. (a) Discuss the development of Human Rights in ancient India. 10

প্রাচীন ভারতবর্ষত মানব অধিকারৰ বিকাশ সম্পর্কে
আলোচনা কৰা ।

Or/অথবা

Explain the various provisions of Human Rights incorporated in Part III of the Constitution of India.

ভাৰতীয় সংবিধানৰ তৃতীয় অধ্যায়ত সন্নিৰিষ্ট মানব
অধিকারৰ ব্যৱহাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা ।

(b) Discuss the powers and functions of the National Human Rights Commission. 10

বাণীয় মানব অধিকার আয়োগৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যসমূহ
আলোচনা কৰা ।

Or/অথবা

Examine the constitutional and legal measures taken in India to protect the rights of women.

ভাৰতবৰ্ষত নারীৰ আধিকার সুৰক্ষাৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা
সাংবিধানিক আৰু আইনগত ব্যৱহাসমূহ পৰিকল্পনা কৰা ।

A25/588

(Continued)

(7)

(c) Discuss the Chipko Movement as an environmental rights protection movement in India. 10

চিপকো আদোলনক ভাৰতবৰ্ষত এটা পৰিবেশৰ অধিকাৰ
সুৰক্ষাৰ আদোলন হিচাপে আলোচনা কৰা ।

Or/অথবা

Explain the composition and functions of the National Commission for Scheduled Castes.

অনুসূচিত জাতিৰ বাণীয় আয়োগৰ গঠন আৰু কাৰ্যসমূহ
ব্যাখ্যা কৰা ।

(d) What does terrorism mean? Discuss the causes of terrorism in North-East India. 10

সন্ত্রাসবাদ মানে কি? উত্তৰ-পূৰ্ব ভাৰতত সন্ত্রাসবাদৰ
কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা ।

Or/অথবা

Discuss the constitutional and statutory provisions which safeguard the rights of children in India.

ভাৰতবৰ্ষত শিশুৰ অধিকাৰসমূহ সুৰক্ষিত কৰাৰ বাবে
থকা সাংবিধানিক আৰু বিধিসম্মত ব্যৱহাসমূহ আলোচনা
কৰা ।

★ ★ ★

A25—10*/588

3 (Sem-6/CBCS) POL HE 1